

Αρχική σελίδα>Νομοθεσία και νομολογία>Εθνική νομοθεσία Εθνική νομοθεσία

Σλοβακία

Η παρούσα σελίδα παρέχει πληροφορίες σχετικά με το νομικό σύστημα της Σλοβακίας.

Πληροφορίες σχετικά με την έννομη τάξη της Σλοβακίας διατίθενται στη σελίδα του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου: έννομη τάξη πολιτικής δικαιοσύνης.

Πηγές δικαίου

Είδη νομικών πράξεων — περιγραφή

Ο όρος «πηγές δικαίου» χρησιμοποιείται υπό τρεις έννοιες:

- πηγές δικαίου υπό ουσιαστική έννοια — ουσιαστικές πηγές δικαίου,
- πηγές δικαίου υπό γνωσιολογική έννοια — πηγές γνώσης του δικαίου
- πηγές δικαίου υπό τυπική έννοια — τυπικές πηγές δικαίου.

Με βάση τον τρόπο εμφάνισης των νομικών κανόνων και τη δεσμευτική μορφή υπό την οποία εκφράζονται, διακρίνονται παραδοσιακά οι ακόλουθοι τύποι πηγών δικαίου:

- εθιμικό δίκαιο,
- νομικά προηγούμενα (νομολογία),
- νομοθετήματα,
- νομοθετικές συνθήκες,
- γενικές αρχές του δικαίου,
- κοινή λογική,
- σύγχρονα βιβλία, νομική βιβλιογραφία και γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων,
- διεθνείς συνθήκες, εφόσον έχουν ενσωματωθεί δεόντως στην έννομη τάξη της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Ιεράρχηση των κανόνων δικαίου

Μία από τις βασικές αρχές της σλοβακικής έννομης τάξης είναι η ιεράρχηση των κανόνων δικαίου. Η ορθή κατανόηση της εν λόγω ιεράρχησης τόσο στη νομοθετική πρακτική όσο και στην εφαρμογή της νομοθεσίας είναι ζωτικής σημασίας από την άποψη της νομιμότητας. Ωστόσο, η ιεράρχηση των κανόνων δικαίου δεν αποτελεί απλώς ζήτημα σαφούς λογικής πρόταξης ή υπόταξης. Η ιεράρχηση αφορά το συνολικό ζήτημα της **νόμιμης εξουσίας** και περιλαμβάνει επίσης την κατηγορική προσταγή ότι ένα νομοθέτημα μπορεί να εκδίδεται μόνο από όργανο εξουσιοδοτημένο προς τούτο από τον νόμο —εντός των ορίων του νόμου και των δικών του νομοθετικών εξουσιών.

Η νομοθεσία κατηγοριοποιείται με βάση τη λεγόμενη «νομική ισχύ». Η **νομική ισχύς** αναφέρεται στις ιδιότητες της νομοθεσίας, όταν ένα νομοθέτημα υπόκειται σε άλλο νομοθέτημα (ήτοι, σε ένα νομοθέτημα με υπέρτερη νομική ισχύ), ή όταν ένα νομοθέτημα απορρέει από άλλο νομοθέτημα που έχει υπέρτερη νομική ισχύ. Στην περίπτωση νομοθετημάτων με διαφορετική νομική ισχύ, η ασθενέστερη διάταξη δεν μπορεί να αντιβαίνει στην ισχυρότερη διάταξη, ενώ η ισχυρότερη διάταξη μπορεί να παρακάμπτει την ασθενέστερη.

Η νομοθεσία μπορεί να ιεραρχηθεί ως εξής, ανάλογα με το επίπεδο της νομικής ισχύος:

Πρωτογενές δίκαιο (νομοθετικές πράξεις)

- συνταγματικές πράξεις (πάντοτε πρωτογενές δίκαιο),
- νομοθετικές πράξεις (πρωτογενές δίκαιο ή δίκαιο που παράγεται από συνταγματικές πράξεις).

Παράγωγο δίκαιο (υποκείμενη νομοθεσία)

- διοικητικές πράξεις —πάντοτε παράγωγο δίκαιο,
 - νομοθετικές πράξεις οργάνων της κεντρικής διοίκησης —πάντοτε παράγωγο δίκαιο,
 - νομοθετικές πράξεις οργάνων των μονάδων (αρχών) αυτοδιοίκησης —πρωτογενές ή παράγωγο δίκαιο,
 - νομοθετικές πράξεις που εκδίδονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις από αρχές πλην των οργάνων της διοίκησης —πάντοτε παράγωγο δίκαιο.
- Στο σύστημα των νομικών διατάξεων, όπου μια δεδομένη πράξη υπερισχύει, αυτό σημαίνει βασικά ότι όλες οι άλλες νομικές διατάξεις πρέπει να απορρέουν από την εν λόγω πράξη, να είναι συμβατές με αυτήν και να μην αντιβαίνουν σ' αυτήν. Αυτό σημαίνει ότι, στην πράξη, σε περίπτωση κατά την οποία ιεραρχικά κατώτερη νομική διάταξη αντιβαίνει σε ιεραρχικά ανώτερη διάταξη, πρέπει να εφαρμόζεται η ιεραρχικά ανώτερη διάταξη.

Θεσμικό πλαίσιο

Θεσμικά όργανα αρμόδια για τη θέσπιση νομοθεσίας

Τα ακόλουθα όργανα και αρχές έχουν την αρμοδιότητα να θεσπίζουν νομοθεσία (νομοθετικά όργανα):

- το Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας —το Σύνταγμα, συνταγματικές πράξεις, νομοθετικές πράξεις, διεθνείς συνθήκες που υπερισχύουν των νομοθετικών πράξεων, διεθνείς συνθήκες με ισχύ νομοθετικής πράξης,
- η κυβέρνηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας —διοικητικές πράξεις,
- τα υπουργεία και άλλα όργανα της κεντρικής διοίκησης —εκτελεστικές αποφάσεις, εκτελεστικά διατάγματα και μέτρα,
- τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια —πράξεις γενικής εφαρμογής,
- οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές, και τα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης —πράξεις γενικής εφαρμογής.

Η νομοπαρασκευαστική διαδικασία

Στάδια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας:

- υποβολή νομοσχεδίου — νομοθετική πρωτοβουλία,
- συζήτηση επί του νομοσχεδίου,
- ψηφοφορία (λήψη απόφασης επί του νομοσχεδίου),
- υπογραφή του εγκριθέντος νομοσχεδίου,
- έκδοση (δημοσίευση) του νομοθετήματος.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων

Η νομοπαρασκευαστική διαδικασία

Υποβολή νομοσχεδίου — νομοθετική πρωτοβουλία

Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 του νόμου 460/1992 (Σύνταγμα της Σλοβακικής Δημοκρατίας), νομοσχέδια μπορούν να υποβάλλονται από τους ακόλουθους φορείς:

επιτροπές του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας,

μέλη του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας,

κυβέρνηση της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Τα νομοσχέδια που υποβάλλονται διαιρούνται σε τμήματα, μαζί με σχετικό προοίμιο.

Συζήτηση επί του νομοσχεδίου

Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας (νόμος 350/1996), τα νομοσχέδια υποβάλλονται σε τρεις αναγνώσεις:

Η πρώτη ανάγνωση περιλαμβάνει γενική συζήτηση επί της ουσίας ή της «φιλοσοφίας» του σχεδίου πράξης. Κατά την ανάγνωση αυτή δεν μπορούν να προταθούν τροπολογίες ή προσθήκες.

Στη δεύτερη ανάγνωση, το νομοσχέδιο συζητείται από την/τις επιτροπή/-ές του Εθνικού Συμβουλίου στην/στις οποία/-ες έχει ανατεθεί. Κάθε νομοσχέδιο πρέπει να εξετάζεται από τη Συνταγματική Επιτροπή, ιδίως για να διασφαλίζεται η συμβατότητά του με το Σύνταγμα της Σλοβακίας, τις συνταγματικές πράξεις, τις διεθνείς συνθήκες που δεσμεύουν τη Σλοβακική Δημοκρατία, τις νομοθετικές πράξεις και το δίκαιο της ΕΕ. Στη συνέχεια, **μπορούν να προτείνονται τροπολογίες και προσθήκες** οι οποίες τίθενται σε ψηφοφορία μετά την ολοκλήρωση των συζητήσεων της/των επιτροπής/-ών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι διάφορες θέσεις πρέπει να κωδικοποιούνται πριν από τη συζήτηση του νομοσχεδίου στο Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Το νομοσχέδιο αποστέλλεται στο Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας μόλις η **επιτροπή συντονισμού εγκρίνει την κοινή έκθεση των επιτροπών με ειδικό ψήφισμα**. Η εν λόγω έκθεση αποτελεί τη βάση της συζήτησης και της ψηφοφορίας επί του νομοσχεδίου στο Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας κατά τη δεύτερη ανάγνωση.

Η τρίτη ανάγνωση περιορίζεται στις διατάξεις του νομοσχεδίου για τις οποίες, κατά τη δεύτερη ανάγνωση, εγκρίθηκαν τροπολογίες ή προσθήκες. Κατά την τρίτη ανάγνωση, οι μόνες αλλαγές που μπορούν να προτείνουν οι βουλευτές είναι διορθώσεις λαθών στη διατύπωση του νομοθετήματος, καθώς και τυχόν γραμματικών και ορθογραφικών λαθών. Τροπολογίες και προσθήκες που αποσκοπούν στην εξάλειψη τυχόν άλλων λαθών πρέπει να υποβάλλονται από τουλάχιστον τριάντα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Αφού συζητηθούν τα ανωτέρω, διεξάγεται ψηφοφορία επί του συνόλου του νομοσχεδίου.

Ψηφοφορία (λήψη απόφασης επί του νομοσχεδίου)

Για την έκδοση νόμου απαιτείται η **υπερψήφισή του από την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών**.

Αναθεώρηση του Συντάγματος και κατάργηση επιμέρους άρθρων του μπορεί να επιτευχθεί μόνο με ειδική πλειοψηφία των τριών πέμπτων του συνόλου των μελών του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας (3/5 των 150).

Το Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά μέλη του.

Υπογραφή του εγκριθέντος νομοσχεδίου

Εφόσον εγκριθεί, το νομοσχέδιο υπογράφεται από:

τον/την πρόεδρο της Σλοβακικής Δημοκρατίας,

τον/την πρόεδρο του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας και

τον/την πρωθυπουργό της Σλοβακικής Δημοκρατίας.

Αυτό το στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει τον έλεγχο του περιεχομένου, της διαδικαστικής ορθότητας και της τελικής μορφής του εγκριθέντος νομοσχεδίου. Υπογράφοντας, οι εν λόγω ανώτατοι συνταγματικοί αξιωματούχοι επικυρώνουν τη διατύπωση της πράξης.

Ο πρόεδρος έχει το δικαίωμα να ασκήσει «ανασταλτικό βέτο» και να αρνηθεί να υπογράψει εγκριθείσα πράξη λόγω ελαττωμάτων του περιεχομένου της. Στη συνέχεια πρέπει να αναπέμψει την εγκριθείσα πράξη, μαζί με τα σχόλιά του/της, στο Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας για να συζητηθεί εκ νέου.

Κατόπιν, η αναπεμφθείσα πράξη περνά από τα στάδια της δεύτερης και τρίτης ανάγνωσης. Στο στάδιο αυτό, το Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας μπορεί —αλλά δεν υποχρεούται— να λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις του προέδρου. Το Εθνικό Συμβούλιο της Σλοβακικής Δημοκρατίας μπορεί να ανατρέψει το «ανασταλτικό βέτο» με νέα ψηφοφορία, οπότε η πράξη πρέπει να εκδοθεί, ακόμη και χωρίς την υπογραφή του/της προέδρου.

Έκδοση (δημοσίευση) του νομοθετήματος

Η έκδοση είναι το τελικό στάδιο της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας. Η νομοθεσία που εφαρμόζεται στο σύνολο της χώρας δημοσιεύεται επίσημα στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων (Zbierka zákonov) της Σλοβακικής Δημοκρατίας· η δημοσίευση αυτή αποτελεί αρμοδιότητα του σλοβακικού Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων είναι το κρατικό μέσο δημοσίευσης της Σλοβακικής Δημοκρατίας. Η Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων εκδίδεται σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή. Η ηλεκτρονική και η έντυπη έκδοση της Συλλογής Νομοθετικών Πράξεων έχουν την ίδια νομική ισχύ και το ίδιο περιεχόμενο. Η ηλεκτρονική έκδοση της Συλλογής Νομοθετικών Πράξεων είναι διαθέσιμη δωρεάν μέσω της δικτυακής πύλης «Slovo-Lex».

Έναρξη ισχύος/εφαρμογής

Η νομοθεσία αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της δημοσίευσής της στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων.

Η νομοθεσία αρχίζει να εφαρμόζεται την 15η ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων, εκτός αν η ίδια προβλέπει μεταγενέστερη ημερομηνία έναρξης εφαρμογής της.

Άλλες νομοθετικές πράξεις καθίστανται δεσμευτικές κατά την ημερομηνία της δημοσίευσής τους στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων.

Τρόποι επίλυσης συγκρούσεων μεταξύ των διαφόρων πηγών δικαίου

Κανονιστική πράξη υποδεέστερης νομικής ισχύος δεν μπορεί να αντιβαίνει σε κανονιστική πράξη υπέρτερης νομικής ισχύος.

Κανονιστική πράξη μπορεί να τροποποιείται ή να καταργείται μόνο με κανονιστική πράξη ίδιας ή υπέρτερης νομικής ισχύος.

Στην πράξη, ο κανόνας για την επίλυση της ασυμβατότητας μεταξύ νομοθετικών πράξεων της ίδιας νομικής ισχύος είναι ότι το νεότερο νομοθέτημα καταργεί ή τροποποιεί το παλαιότερο νομοθέτημα ή ότι ο ειδικός κανόνας καταργεί ή τροποποιεί τον γενικό κανόνα.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Σλοβακικής Δημοκρατίας εξετάζει και αποφασίζει κατά πόσον:

οι νομοθετικές πράξεις είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα·

οι διοικητικές πράξεις και οι γενικώς δεσμευτικές νομικές διατάξεις των υπουργείων και των λοιπών οργάνων της κεντρικής διοίκησης είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα, τους συνταγματικούς νόμους και τους νόμους·

οι γενικώς δεσμευτικές πράξεις που εκδίδονται από όργανα των μονάδων αυτοδιοίκησης είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα και τους νόμους·

οι γενικώς δεσμευτικές νομικές διατάξεις που εκδίδονται από τοπικά όργανα της κεντρικής διοίκησης είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα, τους νόμους και άλλες γενικώς δεσμευτικές νομικές διατάξεις·

οι γενικώς δεσμευτικές νομικές διατάξεις είναι σύμφωνες με τις διεθνείς συνθήκες που κυρώθηκαν με τον τρόπο που προβλέπεται για την έκδοση νομοθετικών πράξεων.

Αν το Συνταγματικό Δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ασυμβατότητα μεταξύ των νομικών διατάξεων, οι εν λόγω διατάξεις —ή τμήματα ή κανόνες τους— παύουν να ισχύουν. Αν τα όργανα που εξέδωσαν τις διατάξεις αδυνατούν να τις ευθυγραμμίσουν με τις σχετικές ιεραρχικά ανώτερες πράξεις εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας μετά την έκδοση της απόφασης, οι διατάξεις —ή τμήματα ή κανόνες τους— παύουν να ισχύουν.

Νομικές βάσεις δεδομένων

Η βάση δεδομένων «Slov-Lex» του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Σλοβακικής Δημοκρατίας

Η δικτυακή πύλη του Υπουργείου Δικαιοσύνης «[Electronic Collection of Legislative Acts \(Ηλεκτρονική Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων\) \(Slov-Lex\)](#)» βασίζεται σε δύο διασυνδεδεμένα συστήματα πληροφόρησης:

eZbierka (ηλεκτρονική συλλογή) — σύστημα πληροφόρησης που παρέχει δεσμευτικά ενοποιημένα ηλεκτρονικά κείμενα νομοθεσίας και άλλων προτύπων σε εκείνους που δεσμεύονται από τον νόμο

eLegislativa (ηλεκτρονική νομοθεσία) — σύστημα πληροφόρησης για τη διαχείριση της διαδικασίας που αφορά όλες τις φάσεις της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας και το οποίο είναι εξοπλισμένο με προηγμένα εργαλεία επεξεργασίας για τους νομοθέτες

Οφέλη για τις ομάδες-στόχους:

Η θεμελιώδης αρχή του δικαίου ότι όλοι οι άνθρωποι είναι εξοικειωμένοι με το ισχύον δίκαιο και είναι ενήμεροι για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους είναι όλο και πιο δύσκολο να εφαρμοστεί στην πράξη λόγω του αυξανόμενου όγκου και της περιπλοκότητας της νομοθεσίας. Το σχέδιο «Slov-Lex» θα συμβάλει στη βελτίωση της εφαρμογής της εν λόγω αρχής, εξασφαλίζοντας αποτελεσματική πρόσβαση για όλους στην ισχύουσα νομοθεσία:

για τους **πολίτες** —ειδικότερα το τμήμα eZbierka του σχεδίου θα αποφέρει οφέλη με τη μορφή επίσημα και σημαντικά βελτιωμένων δωρεάν πρόσβασης στην ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και καλύτερης ενημέρωσης για τη νέα νομοθεσία·

για τους **ασκούντες νομικά επαγγέλματα** —οι οποίοι θα αποκτήσουν συνεχή πρόσβαση στο ισχύον δίκαιο και θα έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν ειδοποιήσεις για τη νέα νομοθεσία της Σλοβακικής Δημοκρατίας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο γενικά όσο και ειδικά για τη νομοθεσία που διέπει τους τομείς στους οποίους ειδικεύονται·

για τους **επιχειρηματίες** —οι οποίοι θα αποκτήσουν, επίσης, συνεχή και δωρεάν πρόσβαση στην ισχύουσα νομοθεσία και δυνατότητα να ενημερώνονται για τη νέα νομοθεσία της Σλοβακίας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο γενικά όσο και ειδικά για τη νομοθεσία που διέπει τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται· το βελτιωμένο ρυθμιστικό περιβάλλον θα δημιουργήσει ευνοϊκότερες συνθήκες για τις επιχειρήσεις και θα μειώσει τον διοικητικό φόρτο της άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας·

για τις **τοπικές και τις περιφερειακές αρχές** —οι οποίες θα αποκτήσουν συνεχή και δωρεάν πρόσβαση στις πηγές της ισχύουσας νομοθεσίας, ενώ παράλληλα θα μειωθεί ο διοικητικός τους φόρτος (η διοικητικά απαιτητική και δαπανηρή υποχρέωση παροχής πρόσβασης κατά τις εργάσιμες ημέρες στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων, που συνδέεται με συνδρομή στο έντυπο αντίγραφο της συλλογής και με την αρχειοθέτησή του), με αντικατάσταση της επαχθούς υποχρέωσης παροχής υποβοηθούμενης πρόσβασης στη Συλλογή Νομοθετικών Πράξεων κατά τις εργάσιμες ημέρες·

για τη **δημόσια διοίκηση** —το σχέδιο, αφενός, θα παρέχει συνεχή και δωρεάν πρόσβαση στις πηγές της ισχύουσας νομοθεσίας και, αφετέρου, θα μειώσει τον διοικητικό φόρτο και, ως εκ τούτου, το οικονομικό κόστος της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, ενώ θα παράσχει και τη δυνατότητα βελτίωσης της εκτέλεσης των καθηκόντων όσον αφορά τη νομοθέτηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

για τις **δικαστικές αρχές** —οι οποίες θα αποκτήσουν συνεχή και ταχεία πρόσβαση στη νομοθεσία που ίσχυε οποιαδήποτε επιλεγμένη ημέρα στην ιστορία και θα έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν παραπομπές από δικαστικές αποφάσεις στη νομοθεσία που ίσχυε σε δεδομένη στιγμή, πράγμα που θα εξαλείψει, τουλάχιστον εν μέρει, τις δραστηριότητες ρουτίνας και θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα του έργου των δικαστών και των δικαστικών υπαλλήλων·

για τις **νομοθετικές αρχές** —οι οποίες θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν ένα αποτελεσματικό εργαλείο για τη σύνταξη νομοθετικών κειμένων και τη διαχείριση της νομοθετικής διαδικασίας, το οποίο θα τις απαλλάξει από ορισμένες γραφειοκρατικές διατυπώσεις και θα τους επιτρέψει να επικεντρωθούν περισσότερο στο περιεχόμενο των προτάσεων που εκκρεμούν.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Slov-Lex legal and information portal \(νομική και ενημερωτική δικτυακή πύλη «Slov-Lex»\)](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/11/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.